

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum VIII. Tua super.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Notandum primum. Si Laicus decimas, quas in feudum à Prælato Ecclesiastico habet, ante Concilium Lateranense sub Alexandro III. acceptas, velit alteri Ecclesie, vel monasterio, à quo feudum non recognoscit, assignare, id fieri potest cum Diocesani consensu, etiam non requisito consensu Capituli. Ratio redditur in textu, quia hæc non censetur alienatio, sed potius revocatio rei Ecclesiasticæ ad Ecclesiam saltem universalem, ad quam principaliter spectat, prout annotavit *Suarezius* 10. 1. de religione lib. 1. de divino cultu c. 26. n. 13. Oportet tamen distinguere; vel enim Laicus ante Lateranense Concilium decimas iuste obtinuit à Prælato in feudum datas, vel detinuit iniuste. Hoc posteriore casu moneri, & si fieri possit, induci debet, ut eidem Ecclesie, ad quam de jure pertinent, restituat; sin autem adduci non possit, tunc Episcopus loci consentire potest, ut alteri Ecclesie, vel monasterio donentur, cum præter decimarum jus apud aliquam Ecclesiam, aut monasterium esse, quàm apud Laicum; & ideo altera Ecclesia, ad quam decimæ de jure pertinerent, propter bonum publicum, & auctoritatem Prælatorum Ecclesiasticorum rationabiliter contenta esse debet, sicuti si miles calicem consecratum abstulisset ex Ecclesia aliqua, & vel non posset, vel nollet eidem restituere, induci posset cum Episcopi consensu, ut alteri Ecclesie daretur *argum. hujus textus*. Sin autem decimas iuste, & cum legitimis requisitis, accepit in feudum, tunc iterum distinguendum. Vel enim eas reddere vult Ecclesie proprietaria, à qua habet, & potest suo arbitratu, etiam non requisito Episcopo. *argum. c. 2. S. sanè de decimis in 6. ubi Gl. tradit*; sin verò alteri Ecclesie, aut loco Religioso, Episcopi consensus accedere debet, prout habetur *in cit. S. sanè c. 3. de privilegijs* propterea, quòd Laici de rebus Ecclesiasticis, cujusmodi est jus decimarum, absque Prælati Ecclesiastici auctoritate disponendi facultatem nullam habent *c. 1. & sequenti-*

bus causa 16. q. 7. At verò post Lateranense Concilium Prælati præter Romanum Pontificem, concessum non est, decimas in feudum dare Laicis, quam ob rem, si cognitum sit, post illud tempus decimas Laico sine Romani Pontificis consensu datus fuisse, eas Laicus omnino restituere debet Ecclesie, ad quam pertinent. Verum tamen si particulari Ecclesie illi, ob quamcunque causam, etiam injustitiam, & violentiam Laici, restitutio facienda non sit, tunc in alteram Ecclesiam, maxime monasterium, seu Religiosorum congregationem, cum Episcopi auctoritate transferri posse colligitur ex textu *hujus cap. c. ult. causa 16. q. 1.*

Notandum secundò. Efficax in jure est argumentum, quod dici solet à speciali ad tacitè excludendum aliud speciale, illud vocari solet argumentatio ad sensum contrarium. Si enim legislator de uno affirmavit, de altero præterito indirectè negasse censendus est, quando ita materia comparata est, quòd etiam alterum expressisset, nisi excludere voluisset, ut in proposito exemplo, cum Concilium Lateranense in translatione decimarum à Laico ad Ecclesiam, vel monasterium Episcopi consentium dixerit esse necessarium, nullà factà mentione Cleri, indirectè censetur negasse consentium Cleri necessarium esse. Verum tamen si ex sensu contrario absurditas quadam sequeretur, aut alterius Legis correctio, tunc huic argumentationi locus non est, prout admonet *Gl. finalis in c. de multa 28. de præbendis*; quòd lex non censetur sublata, nisi ei expressè derogatum, seu revocatio expressa sit.

CAPITULUM VIII.

Tua nuper.

PARAPHRASIS.

Quæsitum fuit ex Innocentio III. num Episcopus, seu electus, cum Archidiacono sine Cathedrali Capituli consensu, 11

